

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра лісового та садово-паркового господарства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н4 Лісове господарство

Освітня програма: Лісове господарство

Освітня програма: Мисливське господарство

Житомир - 2026

Розробники: Кратюк Олександр Леонідович, д.б.н., професор, професор кафедри
лісового та садово-паркового господарства

Інформація про викладача

Викладач (-і)	Кратюк Олександр Леонідович
Профайл викладача (-ів)	Кратюк Олександр Леонідович
Контактна інформація	oleksandr.kratiuk@polissiauniver.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=4702
Консультації	Очні та онлайн консультації через Zoom, Telegram, Viber щовівторка з 13.00 до 17.00

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» затверджена на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 2
Завідувач кафедри

Юрій СІРУК

Погоджено із гарантом
освітньої програми Лісове господарство

(підпис)

Олена АНДРЕЄВА

Погоджено із гарантом
освітньої програми Мисливське господарство

(підпис)

Олександр КРАТЮК

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету лісового господарства та екології

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 1

Голова НМК

(підпис)

Олександр КРАТЮК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Загальна кількість кредитів – 3 годин – 90 змстових модулів – 2	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
	Спеціальність Н4 Лісове господарство	1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: <i>Другий (магістерський)</i>	16 год.	4 год
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	82 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань, умінь і практичних навичок щодо організації та проведення наукових досліджень, опанування методології наукового пізнання, сучасних методів дослідження, принципів пошуку, аналізу та використання наукової інформації, підготовки й оформлення наукових публікацій, а також виконання та захисту магістерської кваліфікаційної роботи. Особлива увага приділяється застосуванню методологічних підходів і сучасних технологій у лісівничих дослідженнях, розвитку критичного та наукового мислення, дотриманню принципів академічної доброчесності та формуванню здатності самостійно здійснювати науково-дослідну діяльність.

Завданням дисципліни є формування у здобувачів знань про сутність, структуру та роль науки, основні теоретичні засади й методологію наукового пізнання; опанування методів наукових і лісівничих досліджень; набуття навичок пошуку, аналізу, систематизації та використання наукової інформації; ознайомлення із сучасними підходами та інноваційними технологіями у лісівництві; формування вмінь підготовки та оформлення наукових публікацій і магістерської кваліфікаційної роботи; розвиток навичок презентації та захисту

результатів досліджень; забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та готовності до самостійної науково-дослідної діяльності.

Передумовою вивчення дисципліни є володіння базовими знаннями з основ лісівництва, лісознавства, лісової таксації*, лісових культур*, дендрології*, лісомисливського господарства**, біології мисливських тварин** та біотехнії** (* - для ОПП «Лісове господарство», ** - для ОПП «Мисливське господарство»).

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) інтегральної: *ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.*

б) загальної: (ЗК):

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

в) спеціальних (СК):

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

РН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: сутність, структуру та функції науки і наукової діяльності; основні етапи розвитку науки; теоретичні основи та методологію наукового пізнання; основні групи й методи наукових досліджень; особливості організації та проведення лісівничих досліджень; сучасні підходи та інноваційні технології у лісівництві; види наукових публікацій та вимоги до їх оформлення; основні етапи підготовки магістерської кваліфікаційної роботи; принципи академічної доброчесності та правила роботи з науковими джерелами.

вміти: визначати мету, завдання та методи наукового дослідження; здійснювати пошук, відбір, аналіз і систематизацію наукової інформації; застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у лісівничих дослідженнях; критично оцінювати наукові джерела та отримані результати; правильно оформлювати цитування, посилання та бібліографічні списки; готувати наукові статті, тези доповідей і магістерську кваліфікаційну роботу; дотримуватися принципів академічної доброчесності; презентувати й аргументовано захищати результати власного дослідження.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково такі *soft skills*: критичне та аналітичне мислення, уміння працювати з інформацією та науковими джерелами, навички постановки проблеми й формулювання дослідницьких завдань, планування та організації роботи, тайм-менеджмент, комунікацію, аргументоване представлення власної позиції, командну роботу, презентаційні навички, академічну доброчесність, креативність, самостійність у прийнятті рішень та здатність до самооцінювання і професійного саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Методологія наукових досліджень.

Тема 1 (Т1). Роль науки у сучасному світі.

- 1.1. Поняття, сутність і структура науки та наукової діяльності.*
- 1.2. Історичні етапи становлення та розвитку науки.*
- 1.3. Сучасна наука та її роль у розвитку суспільства.*
- 1.4. Академічна доброчесність.*

Тема 2 (Т2). Теоретичні основи наукової діяльності.

- 2.1. Наукова теорія та її структура*
- 2.2. Формування та розвиток наукової теорії*
- 2.3. Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання*

Тема 3 (Т3). Джерела наукової інформації.

- 3.1. Джерела та носії наукової інформації*
- 3.2. Поняття та види інформаційного пошуку.*
- 3.3. Методика опрацювання та використання літературних джерел*

Тема 4 (Т4). Методи наукових досліджень.

- 4.1. *Методологія наукового пізнання: сутність, рівні та функції.*
- 4.2. *Основні групи методів наукових досліджень: філософські, загальнонаукові та часткові методи наук*
- 4.3. *Характеристика загальнонаукових методів та їх застосування у наукових дослідженнях*

Тема 5 (Т5). Методологія лісівничих досліджень.

- 5.1. *Міжнародне співробітництво у сфері лісових досліджень*
- 5.2. *Особливості лісівничих досліджень*
- 5.3. *Етапи проведення лісівничих досліджень.*

Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Організація наукових досліджень

Тема 6 (Т6). Технологія наукових досліджень.

- 6.1. *Сучасні зміни в лісівництві та необхідність нових підходів.*
- 6.2. *Основні принципи сучасних лісівничих досліджень: спостереження, передбачення та адаптація.*
- 6.3. *Інноваційні технології та перспективи розвитку лісівництва в умовах зміни клімату.*

Тема 7 (Т7). Наукові публікації.

- 7.1. *Види наукових публікацій*
- 7.2. *Наукова монографія*
- 7.3. *Наукова стаття*
- 7.4. *Тези наукової доповіді (повідомлення).*

Тема 8 (Т8). Основи написання магістерської кваліфікаційної роботи.

- 8.1. *Загальна характеристика магістерської кваліфікаційної роботи та її особливості.*
- 8.2. *Основні етапи підготовки, написання та оформлення магістерської роботи.*
- 8.3. *Підготовка до захисту та процедура захисту магістерської роботи.*

4. Структура навчальної дисципліни

Структура курсу	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	практ.	лаб	сам.р.		лекції	практ.	лаб	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Методологія наукових досліджень										
Тема 1 (Т1). Роль науки у сучасному світі.	11	2			9	11	0,5			10,5
Тема 2 (Т2).	11	2			9	11	0,5			10,5

Теоретичні основи наукової діяльності.										
Тема 3 (Т3). Джерела наукової інформації.	11	2	4		5	11	0,5	1		9,5
Тема 4 (Т4). Методи наукових досліджень.	11	2			9	11	0,5			10,5
Тема 5 (Т5). Методологія лісівничих досліджень.	11	2	4		5	11	0,5	1		9,5
Разом за змістовним модулем 1	55	10	8		37	55	2,5	2		50,5
Змістовий модуль 2. Організація наукових досліджень										
Тема 6 (Т6). Технологія наукових досліджень.	12	2	4		6	12	0,5	1		10,5
Тема 7 (Т7). Наукові публікації.	11	2	2		7	11	0,5	0,5		10
Тема 8 (Т8). Основи написання магістерської кваліфікаційної роботи.	12	2	2		8	12	0,5	0,5		11
Разом за змістовним модулем 2	35	6	8		21	35	1,5	2		31,5
Усього годин	90	16	16		58	90	4	4		82

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1.				
1	T3	Пошук інформації у процесі наукової роботи	2	0,5
2	T3	Електронний пошук наукової інформації	2	0,5
3	T5	Методи лісівничих досліджень.	2	0,5
4	T5	Методи лісівничих досліджень (лісова зоологія, мисливствознавство)	2	0,5
Змістовий модуль 2.				
5	T6	Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження	2	0,5
6	T6	Підготовка та проведення наукових досліджень	2	0,5
7	T7	Наукові публікації та правила їх оформлення	2	0,5
8	T8	Оформлення кваліфікаційної роботи	2	0,5
Разом			16	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1			
1.	Тема 1. Роль науки у сучасному світі 1. Наукова діяльність. Види наукової діяльності 2. Розвиток науки у XIX столітті 3. Наука XX століття і початку XXI століття: характерні особливості 4. Організаційна структура наукових досліджень в Україні 5. Розвиток лісівничої науки в Україні 6. Лісівничі наукові установи. Кейс: Визначити причини погіршення стану лісових насаджень, сформулювати наукову гіпотезу, запропонувати методи дослідження та практичні заходи для відновлення і збереження лісів. У результаті необхідно показати, як наукові знання можуть бути використані для прийняття практичних рішень у лісовому господарстві. Есе: Наука як основа сталого розвитку лісів України. Доповідь: «Розвиток лісівничої науки в Україні: сучасний стан і перспективи».	9	10,5
2.	Тема 2. Теоретичні основи наукової діяльності 1. Наукова ідея, науковий принцип. Наукові поняття та гіпотези 2. Філософські методи та їх роль у науковому пізнанні 3. Методологія наукового дослідження. Кейс: Сформулювати наукову гіпотезу, визначити об'єкт і предмет дослідження, обрати методи дослідження та обґрунтувати, чому саме вони є найбільш доцільними для вирішення поставленої наукової проблеми. Есе: Методологія наукового дослідження як основа достовірного наукового знання. Доповідь: «Наукова гіпотеза та методологія дослідження: від ідеї до наукового результату».	9	10,5
3.	Тема 3. Джерела наукової інформації 1. Комп'ютер як інструмент науково-дослідної роботи. 2. Поняття «інформаційний пошук». 3. Етапи інформаційного пошуку. 4. Визначення теми інформаційного пошуку, а також його хронологічних, мовних та географічних меж. 5. Джерела первинної та вторинної інформації. 6. Характеристика масиву інформаційних матеріалів. 7. Пошук інформації, його етапи. 8. Електронні засоби пошуку інформації. Кейс: Розробити послідовність інформаційного пошуку, визначити основні джерела наукової інформації та обґрунтувати критерії відбору достовірних електронних ресурсів. Есе: Інформаційний пошук як основа ефективної науково-дослідної роботи. Доповідь: «Сучасні електронні засоби пошуку та оцінювання наукової інформації».	5	9,5
4.	Тема 4. Методи наукових досліджень 1. Загальнонаукові методи дослідження.	9	10,5

	2. Застосування дедуктивного та індуктивного методів. 3. Метод системного аналізу. 4. Фундаментальні наукові дослідження. 5. Прикладні наукові дослідження. Кейс: Обґрунтувати вибір методів дослідження, показати можливості застосування індукції, дедукції та системного аналізу, а також визначити практичне значення отриманих результатів. Есе: Методи наукового дослідження як основа отримання достовірних результатів. Доповідь: «Загальнонаукові методи дослідження: від фундаментального знання до практичного результату».		
5.	Тема 5. Методологія лісівничих досліджень 1. Інноваційні методи лісівничих досліджень 2. Класичні методи лісівничих досліджень 3. Інтегровані методи лісівничих досліджень Кейс: Обґрунтувати вибір класичних, інноваційних та інтегрованих методів дослідження й визначити, як їх поєднання може підвищити точність і практичну цінність результатів. Есе: Інноваційні методи як основа сучасних лісівничих досліджень Доповідь: «Інтеграція класичних та інноваційних методів у лісівничих дослідженнях».	5	9,5
Змістовний модуль 2			
6.	Тема 6. Технологія наукових досліджень 1. Процеси наукового дослідження. Загальна характеристика.. 2. Формулювання теми наукового дослідження. 3. Постановка проблеми наукового дослідження. 4. Джерела первинної та вторинної інформації. 5. Характеристика масиву інформаційних матеріалів 6. Бібліографічний пошук інформації з природничих наук. Кейс: Визначити послідовність проведення дослідження, сформулювати наукову проблему, визначити основні джерела інформації та обґрунтувати порядок проведення бібліографічного пошуку.. Есе: Технологія наукового дослідження: від наукової проблеми до достовірного результату Доповідь: «Етапи організації наукового дослідження та роль інформаційного пошуку».	6	10,5
7.	Тема 7. Наукові публікації 1. Наукова монографія 2. Наукова стаття та її структурні елементи 3. Тези наукової доповіді. Правила їх написання 4. Використання програм для оформлення наукових публікацій Кейс: Визначити, який вид наукової публікації найбільш доцільний для представлення результатів дослідження, розробити її структуру та обґрунтувати роль програмних засобів у підготовці й оформленні публікації. Есе: Наукова публікація як засіб представлення та поширення результатів дослідження. Доповідь: «Наукова стаття: структура, правила оформлення та сучасні засоби підготовки».	7	10
8.	Тема 8. Основи написання магістерської кваліфікаційної роботи 1. Реферат як форма навчальної й науково-дослідної роботи 2. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації 3. Складові прилюдного захисту	8	11

	4. Елементи академічної доброчесності. Кейс: Визначити основні етапи підготовки магістерської кваліфікаційної роботи до захисту, охарактеризувати складові прилюдного захисту та запропонувати способи забезпечення академічної доброчесності під час виконання роботи. Есе: Магістерська кваліфікаційна робота як результат науково-дослідної діяльності. Доповідь: «Підготовка та прилюдний захист магістерської кваліфікаційної роботи: від пошуку інформації до академічної доброчесності».		
Всього		58	82
	Разом	58	82

7. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- *словесні (лекція, пояснення, бесіда, дискусія);*
- *наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація);*
- *практичні (виконання практичних завдань, розв'язання ситуаційних задач і кейсів);*
- *проблемно-пошукові;*
- *дослідницькі;*
- *самостійна робота здобувачів освіти (анотація опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання наукових статей/тез);*
- *робота з навчальною та науковою літературою;*
- *аналіз виробничих ситуацій.*

8. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є: поточний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання завдань самостійної роботи, підготовки презентацій та доповідей. За сукупністю певних тем здійснюється контроль у вигляді модульних контрольних робіт або вирішення проблемних завдань та кейсів.

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі заліку. Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне значення оцінювання знань і вмінь здобувача вищої освіти за поточний та підсумковий контроль за 5-бальною системою з наступним переведенням в 100-бальну шляхом множення середнього значення на коефіцієнт переведення 20. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за

результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни. Здобувач додатково може отримати бали (до 5) за виконання індивідуального завдання.

9. Питання для підсумкового контролю (орієнтовні)

1. Функції, мета та завдання науки.
2. Особливості сучасної науки.
3. Роль науки у вирішенні глобальних проблем людства.
4. Структурні елементи науки та їх характеристика.
5. Класифікації наук.
6. Наукознавство, його розвиток, завдання та практичне значення.
7. Поняття наукового пізнання та його рівні.
8. Елементи наукового пізнання та їх характеристика.
9. Предмет та об'єкт наукового дослідження.
10. Поняття методології наукових досліджень.
11. Розробка методологічних основ наукового дослідження.
12. Класифікація методів наукових досліджень з філософських позицій.
13. Загальнонаукові методи та їх характеристика.
14. Емпіричні методи наукових досліджень: формалізація, створення теорії, спостереження, експеримент, порівняння, вимірювання.
15. Поняття аксіоми та аксіоматичного методу наукових досліджень.
16. Вимоги до аксіоматизованої системи.
17. Методи вивчення причинно-наслідкових зв'язків явищ та їх характеристика.
18. Поняття гіпотези.
19. Стадії розвитку гіпотези та їх характеристика.
20. Значення гіпотез в методології наукових досліджень.
21. Організаційна структура науки.
22. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні.
23. Система підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів в Україні.
24. Поняття наукової школи.
25. Поняття наукового дослідження.
26. Класифікація наукових досліджень.
32. Основні принципи вибору стратегії.
27. Тактичні принципи наукового дослідження.
28. Вибір напрямку, проблеми, теми наукового дослідження та визначення кола наукових питань.
29. Основні етапи проведення наукових досліджень.

30. Наведіть класифікацію методів наукових досліджень
31. Емпіричні методи досліджень. Що являють собою експеримент, спостереження, опис?
32. Дайте пояснення поняттю “наукові факти”. Якими якостями вони характеризуються?
33. У чому полягають особливості наукових досліджень в умовах лісу?
34. Поясніть роль математичної статистики в емпіричних дослідженнях.
35. Які критерії визначають тему наукових досліджень?
36. Які особливості наукових досліджень потрібно врахувати при виборі теми магістерської роботи?
37. Які етапи в науково-дослідній роботі потрібно передбачити при її планування?
38. Що собою являють алфавітний і систематичний каталоги? За яким принципом побудований систематичний каталог?
39. Що собою являє патентна інформація і чому її потрібно використовувати при плануванні наукових досліджень?
40. Наведіть приблизну схему опрацювання наукової літератури.
41. Наведіть раціональні форми накопичення наукової інформації.
42. Як враховує методологія лісівницьких досліджень неоднорідність лісу в умовах щорічних кількісних і якісних змін, що відбуваються у лісостанах?
43. Що собою являють постійні пробні площі, які закладають з метою проведення лісівницьких досліджень?
44. Що собою являють тези доповіді або повідомлення?
45. Основні вимоги до магістерських випускних робіт.
46. Поясніть, що собою являє IUFRO та розкрийте суть його діяльності.
47. Центр міжнародних досліджень в області лісового господарства (CIFOR) та задачі, що стоять перед ним.
48. Європейський інститут лісу (EFI) і задачі, які він вирішує.
49. Всесвітні світові лісові конгреси, рік і місце їх проведення та девізи.
50. Охарактеризуйте витоки лісової науки в Україні та її розвиток у першій половині 20 ст.
51. Український науково-дослідний інститут лісового господарства і агролісомеліорації (УкрНДІЛГА), його діяльність та структура.
52. Сучасна структура наукових установ України, їх підрозділів з лісових досліджень, їх зв'язок з міжнародними науковими організаціями.
53. Що собою являють алфавітний і систематичний каталоги? За яким принципом побудований систематичний каталог?
54. Що собою являє універсальна десяткова класифікація (УДК)?
55. Основи проведення експериментальних досліджень.
56. Вимоги до польового дослідження.
57. Види польових дослідів.
58. Особливості умов проведення польового дослідження.
59. Елементи методики закладки польового дослідження.

60. Опрацювання результатів польового дослідження.
61. Поняття академічної доброчесності.
62. Дотримання академічної доброчесності для педагогічних, науково-педагогічних, та наукових працівників.
63. Дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти.
64. Загальні вимоги та правила складання бібліографічного списку літератури до наукових робіт.
65. Види порушень академічної доброчесності.
66. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти у семестрі за видами навчальних занять з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

Поточний контроль									Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			Індивідуальне самостійне завдання	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	100

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого,

всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; **0 балів** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у **неформальній освіті**. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметної комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти повністю відповідає робочій програмі дисципліни.

Шкала оцінювання: університетська (100-бальна) та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Для заліку
90-100	Зараховано
75-89	
60-74	
менше 60	Не зараховано

11. Політики дисципліни

Політики курсу «Методологія та організація наукових досліджень» вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, у т. ч. щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському університеті.

Політика щодо відвідування: задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Політика щодо дедлайнів: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути продовжений за

погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

12. Ключові терміни навчальної дисципліни

№	Термін	Відповідник англійською мовою
1	Наукове дослідження	Scientific Research
2	Методологія	Methodology
3	Метод дослідження	Research Method
4	Наукова проблема	Research Problem
5	Об'єкт дослідження	Research Object
6	Предмет дослідження	Research Subject
7	Мета дослідження	Research Aim
8	Гіпотеза	Hypothesis
9	Наукова новизна	Scientific Novelty
10	Методи дослідження	Research Methods
11	Наукова інформація	Scientific Information
12	Експеримент	Experiment
13	Аналіз і синтез	Analysis and Synthesis
14	Академічна доброчесність	Academic Integrity
15	Наукова публікація	Scientific Publication

13. Рекомендована література

Основна

Про академічну доброчесність : Закон України від 18 грудня 2025 року № 4742-IX. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

ДСТУ 8302:2015. Бібліографічний запис. Загальні положення та правила складання Видання офіційне. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.

Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Флока Л.В., Горячова О.О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Полтава, 2020. 160 с.

Основи наукових досліджень: підручник / І.Ш. Невлюдов, Ю.М. Олександров, А.О. Андрусевиц, О.О. Чала. Prague : OKTAN PRINT, 2024. 468 с.

Сидоренко В.В. Методологія і методи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО, 2024. 150 с.

Методичні рекомендації для підготовки та виконання магістерської роботи ОС «Магістр» спеціальності 205 Лісове господарство (галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство) / Укл. Гузій А.І., Житова О.П., Кратюк О.Л., Климчук О.О., Сірук Ю.В., Турко В.М. Житомир: «Графіум», 2018. 41 с.

Додаткова

Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.

Дідух Я. П. Основи біоіндикації. Київ : Наукова думка, 2012. 344 с.

ДСТУ 4289:2004. Якість ґрунту. Методи визначення органічної речовини. Київ : Держспоживстандарт України, 2005. 16 с.

Жихарєва В.В., Сментина Н.В., Морозова І.В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Одеса: ОНМУ, 2026. 122 с.

Криницький Г. Т. Про методику використання електрофізіологічних показників для визначення життєздатності деревних рослин. *Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість*. 1992. Т. 23. С. 3–10.

Криницький Г. Т. Електрофізіологічні дослідження деревних рослин в Україні. *Фізіологія рослин в Україні на межі тисячоліть*. 2001. Т. 2. С. 233–237.

Kratiuk O. L., Kratyuk V. L. Plant electrophysiology trends in forestry research. *Topical issues of methods of teaching natural sciences: International scientific and practical conference* (Lublin, December 27–28, 2019) Lublin, Republic of Poland : Baltija Publishing. 2019. P. 78–81.

Kratyuk O. Study of forest plants species diversity in «Radomyshlske» forestry-hunting enterprise. *Agrobiologîâ*. 2022. №2(174). P. 111–118.

Кратюк О.Л., Сергійчук Б.В. Особливості визначення життєвого стану дерев сосни звичайної електрофізіологічними методами. *Таврійський науковий вісник*. 2024. №135. Ч.1. С. 239–248

Методологічні аспекти формування, ведення колекції генетичних ресурсів калини в умовах ex situ для подальшої селекції: монографія / За ред. Т.З. Москальця [Т.З. Москалець, В.М. Пелехатий, М.М. Світельський, О.Л. Кратюк та ін.]. Київ: «Центр учбової літератури», 2024. 336 с.

Методологія наукових досліджень Навчально-методичний посібник / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.

Основи фахової підготовки: навчальний посібник / О. Токарева, П. Лакида. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 160 с.

Сясєв А.В. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Дніпро: ДНУ, 2025. 72 с.

Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.

Татьянчиков А.О. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія». Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 114 с

Філософські аспекти наукового пізнання : навч. посіб. / Панфілов О.Ю., Дзьобань О.П., Будур І.М. та ін. ; за заг. ред. Панфілов О.Ю. Харків : ХіФ КНТЕУ, 2019. 276 с.

Harbar O., Moroz V., Harbar D., Vyskushenko D., Kratiuk O. Spatial variation of earthworm communities in the motorway proximity. *Biologicni Studii*. 2024, 18(2). P. 157–168

Moskalets T., Moskalets V., Kratiuk O., Vlasiuk V., Klymchuk O. Ecological and biological features of the selected forms of checker tree for successful targeted introduction and reintroduction into the ecological network of Ukraine. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 2024. Vol. 15, №1. P. 89–108.

Valerko R., Herasymchuk L. Kratiuk O. Geographic Information Systems for Water Quality Modeling in the Zhytomyr District Communities. *Ekológia (Bratislava)*. 2024. 43(1). 99–111.

14. Електронні інформаційні ресурси

Бібліотечно-інформаційний ресурс (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, статистичні матеріали, наукові звіти):

Інституційний репозитарій Поліського національного університету (<http://ir.polissiauniver.edu.ua/>);

Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/> , 10014, м. Житомир, Новий бульвар, 4, (0412) 37-34-65);

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/> , м. Київ, просп. Голосіївський, 3, +380 (44) 524-81-36).

www.rada.gov.ua - Офіційний вебпортал Верховної Ради України.

Геопортал «Ліси України» <https://forestry.org.ua/BVV/map/>

Геоінформаційна система управління лісовими ресурсами України <https://gis.lisproekt.gov.ua/portal/apps/sites/#/gis-lisproekt>

Червона книга України www.redbook-ua.org

Online курси від EdEra <https://study.ed-era.com/uk/dashboard/course?userCourseId=1724369&authuser=0#!5124>

Prometheus. [Каталог курсів від Prometheus: безкоштовні, платні, з сертифікатом і без](#)

Дія. Освіта. <https://osvita.diia.gov.ua/>